

Головною причиною усього цього є те, що війна – це дуже потужний психологічний фактор, який накладає певний відбиток на все життя людини. На людини, що бере участь в бойових діях, чиниться тиск, від якого шукають захисту за допомогою алкоголю або вживання наркотиків. Нещодавно були опубліковані шокуючі дані з АТО, згідно з якими в боях українські солдати гинуть менше, ніж у звичайний час, чверть всіх смертей – хвороби, самогубства, алкоголізм і наркотична залежність.

Однак в даний час з цими проблемами можна і потрібно боротися. Різні волонтерські рухи організовують військові навчання, а так само інші заходи, щоб солдати проводили час з користю, не маючи часу на пошуки алкоголю.

Виходячи з усього вищесказаного, можна зробити висновок, що, не дивлячись на всі наявні проблеми, керівництво спільно з волонтерами робить спроби зміни ситуації в кращу сторону. Разом з тим, як в Харкові, так і в Харківській області рівень медичної допомоги пораненим залишається високим, що сприяє їх швидкому одужанню як фізично, так і морально.

ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ АСПЕКТИ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ ЯК ЗАСІБ МОДЕРНІЗАЦІЇ СУЧАСНОГО ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ

Добровольська С.В.

Маріупольський державний університет, старший викладач, 0676993110,
dobrovolska_sv@ukr.net

Адаптивні моделі освіти, засновані лише на трансляції вмінь, знань та навичок, стають усе менш ефективними. На перший план виходять преадаптивні гнучкі моделі, які готують універсальних учнів. Їх об'єднує головна ціннісна установка – учити вчитися. У цих моделях освіта скерована

на те, щоб учень сам зміг сконструювати змістовну картину світу, яка б допомагала йому приймати рішення в невизначених, нестандартних умовах.

Зміни, які відбуваються в сучасному суспільно-політичному, соціально-економічному житті більшості країн світу, насамперед залежать від проблем глобалізації, таких, як:

- зростання інформаційних потоків (інтеграційні процеси);
- погіршення екологічного стану навколишнього середовища;
- сучасні демографічні процеси.

Світ стає все складнішим. Великий потік інформації обрушується на нас кожен день. Світові знання через Internet стають доступні всім. Як у цьому потоці розібратись сучасному учневі? Як зберегти внутрішній мотив до навчання кожної дитини, як її вберегти від інформаційної хвороби? Крім того, сучасні темпи розвитку такі, що багато знань, отриманих сьогодні, можуть бути необхідними на 5-10 % й через 10 років.

Тому використання дистанційного навчання є природним результатом тих змін і явищ, які відбуваються в Україні і світі, одним із напрямків філософії освіти XXI століття.

Саме таке навчання розвиває критичне мислення, яке дає учням можливість контролювати інформацію, піддавати сумніву нові ідеї, порівнювати протилежні точки зору, об'єднувати, адаптувати, робити висновки.

Учнів необхідно навчати, як критично і детально засвоювати нову інформацію, аналізувати, просіювати її, оцінювати нові ідеї; вирішувати, що важливо, а що ні; визначати загальну цінність нових знань на основі власних цілей і потреб.

Учень, який навчається в системі дистанційного навчання, не має можливостей для особистого спілкування з учителем. Навчальний матеріал простий у засвоєнні, майже не містить «акцентів», які порушують образність викладеного.

Для графічного і текстового матеріалу характерні:

- а) внутрішня логіка;
- б) доступність – урахування різних здібностей і готовності до даного ступеня навчання.

Мережева система застосовується як основа для самостійної роботи учнів, для атестацій. Розробки дистанційного навчання створюють умови для того, щоб учень міг декілька разів звертатися до інформації, а вчитель – отримати потрібну відповідь на запитання. Така система навчання вирішує ряд сучасних педагогічних завдань з досягнення дидактичної мети, а саме:

1. Інтенсифікація всіх рівнів навчально-виховного процесу, підвищення його ефективності та якості.
2. Побудова відкритої системи освіти.
3. Системна інтеграція предметних галузей знань.
4. Розвиток творчого потенціалу учня, його здатності до комунікативних дій.
5. Розвиток умінь експериментально-дослідницької роботи та культури навчальної діяльності.
6. Формування інформаційної культури учнів.
7. Застосування різних видів оцінювання в загальному підсумку виробляє здатність об'єктивно оцінювати свої знання й можливості.

Крім педагогічних аспектів, які характеризують дистанційне навчання, можна виділити і психологічні, зокрема усвідомлену необхідність.

Серед багатьох причин, які викликають небажання і заважають учневі вчитись, є інформаційна хвороба.

Кожна інформація тільки тоді ефективно засвоюється, коли їй надати статус життєво необхідної і життєво важливої, тому інформація повинна бути перебудована, а не подана в «сирому» вигляді, а досягти цього можна, застосовуючи комп'ютерні програми.

Пам'ять учнів відчуває надмірне перевантаження, працюючи в умовах поєднання трьох факторів:

- великий об'єм інформації для засвоєння;

- малий відрізок часу для засвоєння даної інформації;
- відсутність мотивації добре навчатись.

Якщо ця інформаційна тріада буде довго впливати на учнів, то вони страждатимуть від інформаційної хвороби. У зв'язку з цим починає включатись механізм саморегуляції й самозахисту пам'яті. Пам'ять захищається від міні-стресової ситуації, й інформація не сприймається.

Досвід показує, що коли учень надмірно уважний, то це зумовлює і своєрідний стрес, який виникає в результаті перевантаження пам'яті потоком інформації, організм учня наповнюється необхідною енергією, яка так потрібна йому в процесі навчання. І тут допомагає саме принцип педагогічної доцільності у використанні інформаційних технологій.

Для цього важливо врахувати такі фактори:

- інформаційна тріада повинна мати весь час позитивне значення;
- навчити учнів навчатись;
- використовувати раціональні форми перетворення інформації на різних рівнях знань;
- дати можливість учневі для самореалізації й самоствердження.

При застосуванні комп'ютерних технологій всі учні перебувають в однакових умовах. Пам'ять перебуває в режимі сприйняття інформації, запам'ятовування, збереження й відтворення інформації. Вона складається із області короткочасової і довготривалої пам'яті. Для того, щоб інформацію перевести в довготривалу, необхідно її надати статусу життєво необхідної й образнозначущої. Цього можна досягти при неодноразовому поверненні до однієї і тієї ж інформації, виборі мети діяльності.

Найефективнішою буде ситуація, коли працюють учні, а вчитель допомагає.

Розглянемо три системи.

1. Якщо вчитель вводить надлишкову інформацію в систему, то система (клас) перевантажиться;
2. Вчитель не додає інформації — система (клас) буде працювати не на

повну силу;

3. Вчитель допомагає розібратись в труднощах вивчення матеріалу не прямим шляхом, а на основі інформації, отриманої учнями при вивченні наступних тем.

Середовище навчання стає гнучким відповідно до часу та місця його проведення (окремі предмети школярі можуть вивчати з різними групами). Учні є продуктом своєї власної діяльності, розширюючи коло своїх інтересів, розвиваючи свої здібності та характер, допомагаючи іншим робити те саме. Але існує й така соціальна проблема, як конформізм — зміна поведінки чи переконань в результаті реального чи придуманого тиску групи, що може привести до формування особистості під тиском інформаційного впливу інших людей, їхніх суджень. Саме тому для багатьох дистанційне навчання є єдиним видом комфортного навчання.

Отже, нові інформаційні технології відкривають учням доступ до нетрадиційних джерел інформації, підвищують ефективність самостійної роботи, розкривають цілком нові можливості для творчості, набуття і закріплення різних професійних навичок, дозволяють реалізувати принципово нові форми і методи навчання.